

[Hans Pinstrup.]

Goder betyder, og da sker det næste store Omslag i dansk Politik.

Duborg: Regeringen forsømmer ingen Lejlighed til at fremhæve den Forbedring i Landbrugets Rentabilitet, som jo faktisk er indtraadt i det sidste Aars Tid. Det er selvfølgelig Meningen hermed, at Befolkningen skal faa det Indtryk, at denne Bedring i væsentlig Grad maa henføres til Regeringens Indsats. At dette ikke er rigtigt, ikke kan være rigtigt, ved enhver, der er nøje kendt med Landbrugets Økonomi. Lige saa lidt som det er rigtigt, at Regeringen er Skyld i, at Krisen brød ind over Danmark, lige saa urigtigt er det at paastaa, at Regeringen er Skyld i, at man nu udefra stiller sig anderledes, lidt mere velvillig over for dansk Eksport, og deri ser vi Grunden.

Men det kan maaske være nyttigt at se lidt nærmere paa den Forbedring i Landbrugets Økonomi, som man nu efter min Mening gør alt for meget ud af. For 1934—35 ved vi jo — det er fortalt os mangfoldige Gange, ogsaa herfra — er Forrentningsevnen i de bedst drevne Brug, den Del af det mest fremskredne danske Landbrug, der er under det, man kan kalde den officielle Regnskabsførelse, steget til ca. 3 pCt. eller ca. 4 pCt., efter som man regner med Ejendommenes virkelige Værdi eller deres bogførte Værdi. Men der ligger jo for det første i disse Tal, at der endnu er et betydeligt Stykke, et langt Stykke, inden der kan tales om Landbrugets fulde Rentabilitet. Vigtigere er det dog nærmere at undersøge, hvorledes dette Resultat, denne saakaldte store Forbedring er opnaaet, og man vil da se, at den er opnaaet derved, at der er gennemført Sparsommelighed i Udgifter til Vedligeholdelse og — lad mig sige det saa stærkt, som jeg evner — navnlig i Udgifter til Lønninger. Driftsudbyttet har i det sidste Aar i Gennemsnit for samtlige disse Brug været 82 Kr. pr. ha. Der er samtidig udbetalt i Arbejdsløn, enten direkte til fremmede eller indirekte til Brugerne selv, naar de regnes efter samme Lønsatser, saaledes at det er uden Betydning for Størrelsen af Beløbet, 160 Kr. pr. ha.

Det vil saaledes ses, at hvis Lønningerne, der inden for Landbruget ligger, hvad man vel nok tør kalde urimeligt lavt — Lønningerne kan jo kun bedømmes i Forhold til det almindelige Lønniveau i Landet, og skal Landbrugets Lønninger bedømmes i Forhold til Byernes Lønninger, maa det indrømmes, at de ligger urimeligt lavt —

hvis disse Lønninger skal forhøjes, saa de er tidssvarende, saa vil Udbyttet helt forsvinde. Det er jo nemlig saaledes, at Landbrugets Lønninger rundt regnet ligger paa Halvdelen af Byernes — rundt regnet, for en direkte Sammenligning i Enkelt-heder kan ikke føres; men skønmæssigt kan man vistnok sige, at de ligger paa Halvdelen af, hvad den normale Lønning er i Provinsbyerne under lignende Forhold som Landbrugets. Det burde ikke være urimeligt under Hensyntagen til Levevilkårene paa Landet, at Lønningerne laa højst 25 pCt. under Lønningerne i Byerne. Bortset selvfølgelig fra enkelte Ting som Bolig, Havesager, for saa vidt man selv fremstiller dem, og Mælk, saa vil der nemlig kun findes faa Udgifter, der ikke er de samme paa Landet som i Byerne. Butiksprisen er den samme, og kort sagt alle de væsentligste Udgifter er de samme. Derfor tror jeg, at bedømt ud fra et Lighedssynspunkt vilde det være fuldt berettiget fra Landbrugets Side at kræve en Løn for sit Arbejde, at kræve en Ævne til at kunne udbetale en Løn til sine Medhjælpere, saa høj, at den ikke laa synderlig lavere end 25 pCt. under Byernes. Men skulde dette opfyldes med de nuværende Udgifter, vilde Resultatet være, at de 82 Kr. i Driftsudbytte pr. Tønde Land helt forsvandt, og at vi vilde være nede paa Vilkaar, der var ganske de samme, som de var i den værste Tid for 2—3 Aar siden.

Jeg vil gerne i denne Forbindelse med Hensyn til disse to Tal henlede Opmærksomheden paa, at Tallene til Forrentning, selv om vi regner med fuld Forrentning, som vi jo ikke har naaet, kun er knap 20 pCt., mellem 15 og 20 pCt., af de samlede Driftsudgifter i det paagældende Aar. I sidste Aar har Omsætningen været 570 Kr. pr. ha, og fuld Forrentning vilde ligge omkring 100 Kr. pr. ha, saa vil ærede Medlemmer selv kunne se, at fuld Forrentning ligger noget under 20 pCt. Naar jeg nævner dette Tal, er det navnlig for at gøre opmærksom paa og for at rette den Misforståelse, at hele Landbrugsproblemet i Grunden er et Renteproblem. Hvor meget man kan sætte Renten ned, kan der diskuteres om; men man kan sige sig selv, at selv den stærkeste Rentenedsættelse, der ligger inden for det muliges Grænse, vil jo kun være et lille Bidrag til Genskabelse af en Rentabilitet, til at skabe Produktionsvilkaar for Landbruget paa samme Niveau, som Byerne har. Jeg fremhæver dette, fordi man jo navnlig fra Regeringspartierne Side søger at begrænse hele Landbrugsproblemet til et Rentespørgsmaal. Det er det nemlig ikke.